

Editorial

Česko má návrh změny evropské odpadové směrnice

Vicepremiér Martin Bursík (SZ) předal dne 29. března v Praze německému ministru životního prostředí Sigmaru Gabrielovi český návrh na změnu právě formulované evropské směrnice o odpadech. Česko tak chce zabránit transportu odpadů po Evropě ke spalení. Němci mají jako předsednický stát EU nalézt konsenzus všech stran. Po setkání s Gabrielem Bursík novinářům řekl, že pro návrh bude hledat spojení mezi ministry Visegrádské čtyřky, kteří do ČR přijedou během měsíce. Hovořit by o tom chtěl i s britským kolegou.

Pozměňovací návrhy směřují k tomu, aby členské státy mohly zakázat přeshraniční přepravu všech odpadů s výjimkou čistých vytríděných složek určených k recyklaci, uvedl Bursík.

„Nechme generální zákaz transportu odpadu po Evropě, ale chceme dát členským státům právo, aby rozhodly samy, jestli omezí částečně nebo úplně dovoz odpadů, výjimku by tvořily vytríděné suroviny, jako je papír, sklo. Vycházíme z principu blízkosti,“ řekl Bursík.

Gabriel uvedl, že postoje jednotlivých zemí Evropské unie jsou rozdílné a on bude hledat

kompromis. Zdůraznil, že je v roli zprostředkovatele. Rozhodnutí by mělo padnout na červnovém zasedání rady ministrů životního prostředí. „Ministr Bursík má pravdu v tom, že je zbytečné převážet odpad jen proto, že je jeho spalování někde levnější,“ konstatoval. Uvedl, že v cílech je s Bursíkem zajedno, nástroje se ještě budou hledat.

Německo-české vztahy v tomto směru podle obou politiků nezatřesuje incident z loňského roku, kdy Němci na české území navezli tisíce tun černého odpadu. Podle Bursíka se spolkové ministerstvo naopak zachovalo příkladně a velkoryse, když prosadilo odvezení odpadu, u kterého nebyl znám původce, do Německa.

Doprava odpadů na velké vzdálenosti znamená podle české pozice další zbytečné emise do ovzduší, hluk a další rizika, která z nákladní dopravy vyplývají. Spalování odpadů ve spalovnách způsobuje toxické emise, jedna třetina hmotnosti spáleného odpadu je navíc ve formě nespálených zbytků ukládána na skládky v zemi příjemce a zatěžuje tak jeho systém odstraňování odpadů.

Evropská komise kárá Česko kvůli skládkám odpadů

Brusel je nespokojen s tím, jak Česká republika, Slovensko a dalších 12 členských států unie dodržují evropskou směrnici o skládkách odpadů. Evropská komise proto oznámila, že všem zmíněným zemím poslala varovný dopis. Ten je podle unijních pravidel prvním stupněm sankční procedury, která může skončit u Evropského soudního dvora.

České ministerstvo životního prostředí dopis ještě nedostalo. Komise provedla v zemích EU sérii kontrol a zjistila, že skládkování odpadu má v mnoha státech spoustu nedostatků a je v rozporu s evropskými pravidly. Kontrolu v Česku provedla komise loni. České ministerstvo životního prostředí sice varovný dopis ještě nedostalo, náměstek ministra Jan Dusík si nicméně myslí, že vážného pochybení se stát nedopustil. „Vysvětlovali jsme řadu výhrad, konečně stanovisko Bruselu jsme ale zatím neobdrželi,“ řekl. Mezi výtkami, které ministerstvo v průběhu kontroly vyvracelo, byla podle něj například stížnost na chybějící vyhlášku, která už ale existuje. „Dospěli jsme k závěru, že ochrana lidského zdraví a životního

ho prostředí před nebezpečími souvisejícími s uskládáváním odpadu nedosahuje potřebné úrovně,“ uvedl evropský komisař pro životní prostředí Stavros Dimas. „Po uplynutí osmi let od přijetí směrnice ... nastal čas, aby členské země zajistily nápravu,“ dodal.

Kromě Česka a Slovenska se výtky EK týkají také Kypru, Dánska, Estonska, Finska, Irska, Malt, Polska, Španělska, Švédska, Slovinska, Británie a Litvy. Nejčastěji byla komise při kontrolách nespokojena s tím, jak země definují různé druhy odpadu a jak vymezují, jaké druhy odpadu se smějí vyvážet na konkrétní skládku. Nelíbí se jí ani to, co jednotlivé země požadují pro povolení skládku provozovat.

Konkrétní výtky, které se týkají přímo jednotlivých zemí, ale komise nezveřejnila. Na výtky komise musí české úřady v určitém časovém limitu reagovat. Pokud jejich odpověď nebude dostačující, komise přistoupí ke druhému písemnému varování. Pak by případně mohla následovat soudní žaloba a v krajním případě (nerespektování verdiktu) může procedura skončit až finanční pokutou.

Krátce

Na Ekologické veletrhy 254 firem

Účast na letošních Ekologických veletrzích Brno již přislíbilo 254 firem z ČR i ze zahraničí. Vystavovat zde chtějí firmy mj. z Belgie, Itálie, Kamerunu, Kanady, Rakouska, Německa nebo Švýcarska. Informovala o tom vedoucí manažerka projektu Jana Ostrá. Veletrhy se konají od 29. do 31. května.

Ekologické veletrhy Brno předpokládají, že je letos navštíví více než 10 tisíc návštěvníků. Ti si budou moci prohlédnout ve třech pavilonech více než 300 stánků na ploše přesahující 10 tisíc m². Ekologické veletrhy druhým rokem zastřešují i vodohospodářskou výstavu Vodovody – Kanalizace a mezinárodní veletrh EnviBrno. Ten se věnuje technologiím pro tvorbu a ochranu životního prostředí. Obě akce letos slaví 13. narozeniny.

Úsporné osvětlení může ušetřit

Nahrazení zastaralého systému osvětlení v Evropě jeho energeticky účinnější variantou by významně uspořilo náklady, snížilo spotřebu energie a následně i emise CO₂. Náklady za elektřinu by se mohly využitím energeticky úsporného osvětlení snížit až o 100 mld. eur ročně (asi o 2,8 bilionu Kč). Vyplývá to z výzkumu společnosti Royal Philips Electronics, která je největším světovým výrobcem osvětlení. Přechodem od starých technologií na nové by náklady na elektřinu v Evropě klesly o 53 až 106 mld. eur ročně v závislosti na využitém řešení. Výměna by přinesla energetickou úsporu o 20 až 40 % a roční snížení emisí CO₂ o 296 až 592 mil. tun. Podle Philips by bylo možné ušetřit 800 až 1600 mil. barelů ropy nebo výkon více než 265 až 530 elektráren. Přechod od neúsporných žárovek na úsporné by mohl ročně uspořit až 12 eur (335 Kč) na každé světlo.

V Práči rozeberou autovraky

V obci Práche na Znojemsku by mělo nejpozději od května začít fungovat nové autovrakoviště. Bude ho provozovat firma Opametal z Holasovic na Opavsku, která má pobočku také v nedalekém Znojmě. Projekt počítá s maximální roční kapacitou 10 tisíc tun odpadu, řekl majitel firmy Milan Vogel. Autovrakoviště vznikne v jedné z prázdných hal již fungující sběry odpadů. Mají v něm pracovat dva zaměstnanci. Autovraky budou po vypuštění kapalin demontovat na dále využitelné odpady. Holá kovová kostra bude slisována a zpracovávána jako železný šrot.

Odpady

Češi v recyklaci plastů předběhli Evropu

Česká republika obsadila v loňském roce první místo v Evropské unii v recyklaci plastových obalů. Zároveň v přepočtu na jednoho obyvatele vyprodukovali Češi nejméně nerecyklovaných obalů. Vychází to z údajů Evropské komise. Informoval o tom Lukáš Grolmus ze společnosti EKO-KOM.

Každý Čech loni v průměru vytrídil přes 43 kg odpadu. To je o 7 kg více než v roce 2005. Podle Grolmuse je také příznivé, že lidé jsou ochotni chodit ke kontejnerům na tříděný odpad dále, než je ve skutečnosti od domu mají. Podle průzkumu společnosti EKO-KOM má průměrně člověk kontejner vzdálen 138 metrů. Lidé jsou průměrně ochotni nést odpad 181 metrů.

Průzkum také ukázal, že 69 % Čechů opravdu odpad třídí. Tvrdí to o sobě ale dokonce 77 % obyvatel. Možnost třídění odpad nemají pouze 3 % Čechů. Aby lidé odpad třídili, je podle Grolmuse důležité, aby věděli, že recyklované výrobky opravdu vznikají. Využití ve skutečnosti nachází 66 % odpadů z obalů, tedy 547 tisíc tun.

O tom, jestli se doma bude třídít, rozhoduje v domácnosti častěji žena. „Někdy rodinu k tří-

dění dovedou dokonce děti,“ řekl Grolmus. „Žena sice rozhodne, že se bude třídít, ale tím, kdo k tomu kontejneru půjde, je muž,“ dodal.

Poměrně nové je v České republice třídění nápojových kartonů. Pilotní projekty začaly podle místopředsedkyně představenstva společnosti EKO-KOM Hany Zmítkové v roce 2003. Evropa je sbírá už od roku 1992. Dnes

mají lidé v Česku možnost obaly od mléka a džusů třídít ve více než 1600 obcích. Pro sběr použitých kartonů se používají oranžové kontejnery. V některých městech je nahrazují oranžové pytle. Pokud v obci není jiná možnost, Zmítková radí hodit tento odpad do kontejneru na papír. Vytríděné krabice od nápojů se uplatní v papírnách. Na výrobu papíru se využívá kvalitní papírové vlákno, které tvoří tři čtvrtiny kartonu. V Hrušovaněch u Brna z tohoto materiálu vyrábějí i stavební izolační des-

ky. Nápojové kartony dále obsahují pětinu polyetylenu a 5 % hliníku. „Loni bylo vytríděno 1300 tun těchto obalů, to je dvakrát více než v roce 2005. Není to moc, ale doufáme, že budeme v tomto trendu pokračovat,“ dodala Hana Zmítková.

Mladá Boleslav: Čím víc vytrídíte, tím méně zaplatíte

Mladoboleslavský magistrát zahájí v dubnu projekt na podporu třídění odpadů. Jeho součástí bude paušální snížení poplatků za sběr a likvidaci komunálního odpadu o 20 Kč. Mladoboleslavští mají dále možnost poplatků snížit tím, že s magistrátem podepíší smlouvu o třídění odpadů. Čím více PET lahví, papíru či skla vytrídí, tím menší sazbu za sběr komunálního odpadu budou platit, jak informoval mladoboleslavský primátor Raduan Nwelati.

Stávající sazba ročního poplatku za sběr odpadů činí 420 Kč, od 1. dubna zaplatí každý obyvateľ 400 Kč. „V případě maximálního využití slevy za třídění mohou lidé nakonec snížit poplatek až o dalších 180 Kč na 220 Kč za osobu a rok,“ řekl Nwelati. Novou vyhlášku musí po souhlasu rady schválit zastupitelstvo.

Zájemci o zapojení do projektu budou moci od 16. dubna podepsat na magistrátu smlouvy za celou domácnost, která chce s aktivním tříděním začít. Poté dostanou magnetickou kartu s čárovým kódem, na níž se budou přičítat body za každý odevzdaný vytríděný odpad.

Vypůjčit si mohou i sběrné pytle a ruční lisy na PET lahve.

Míst, kde se bude vytríděný odpad shromažďovat, je v Mladé Boleslavi šest. Patří mezi ně sběrný areál firmy Compag, skládka Michalovice, sběrné dvory Sever a Poplužní dvůr a dále dvě sběrná místa v Jiráskově ulici. Počet míst se má v budoucnu rozšířit až na 25 lokalit v celém městě.

Nárok na slevu je závislý na kritériích stanovených bodovým systémem, posuzován bude druh a množství vytríděného odpadu a také věk účastníků projektu. Nejvíce bodů lze získat za plastové lahve a kovový odpad, nejméně za sklo a papír. Projekt se vyhodnotí po půl roce, kdy účastníci získají jasně vymezené slevy.

Podle Nwelatiho se městu v souvislosti s projektem nijak mimořádně nezvýší náklady. Poklesnou mu sice příjmy kvůli paušálnímu snížení poplatku o 20 Kč, ale tento schodek se pokryje tím, že magistrát bude platit méně za ukládání neroztříděného odpadu na skládce a navíc získá peníze za vytríděný odpad.

V Prostějově opět baterkiáda

Ochránci přírody v Prostějově připravili pro obyvatele města druhý ročník baterkiády. Chtějí je tak přimět, aby použité tužkové baterie, baterie z mobilů a další akumulátory neodkládali do běžných popelnic, ale na speciálně určená místa. Akci podporuje i radnice v rámci programu Zdravé město. Loni se první ročník těšil velkému zájmu zejména u školáků, řekl místostarosta Vlastimil Uchytíl. „Letos bychom chtěli ještě vyzvat i větší množství dospělých, aby se do baterkiády zapojili. Použitou baterii označenou příjmením a telefonním číslem mohou lidé odevzdat například do připravené krabice na informační službě městského úřadu,“ uvedl Uchytíl. Baterie mohou děti sbírat ve všech školách a školkách.

Sběrové soboty až do května

Nepotřebného nábytku, domácích spotřebičů či organického odpadu se budou moci zdarma zbavit obyvatele Olomouce při letním cyklu sběrových sobot. Radnice ho ukončí v závěru května. Kontejnery na nepotřebný odpad se postupně objeví ve všech městských částech. Pracovníci technických služeb je budou přistavovat vždy v sobotu od 8 do 13 hod. Lidé se budou moci při sběrových sobotách zbavit kusového a drobného nebezpečného odpadu, například koberců, nábytku, baterií či zbytků barev. Samostatný kontejner bude určen na organický odpad, jako je listí a větve.

Fond Zelené energie ČEZ

Fond Zelené energie, založený elektrárenskou společností ČEZ na podporu obnovitelných zdrojů, rozdělí mezi 14 vybraných projektů 4,33 mil. Kč. Rada Zelené energie, která posuzovala 102 přihlášených žádostí, nakonec podpořila osm projektů týkajících se osvěty v oblasti obnovitelných zdrojů, pět projektů zaměřených na výzkum a jeden na výstavbu nových obnovitelných zdrojů.

Více kotlů na biomasu do Irska

Závod topenářské techniky Viadrus, který je součástí bohumínské firmy ŽDB Group, zvyšuje prodej kotlů na biomasu do Irska. Ekologické kotle začal závod prodávat na irském trhu před pár měsíci, Irové o ně mají velký zájem díky poskytovaným daňovým úlevám. Zatímco loni závod prodal do Irska kotle na biomasu přibližně za 10 mil. Kč, v letošním roce budou mít tyto dodávky hodnotu zhruba 22 mil. Kč, řekl mluvčí firmy Tomáš Želazko.

Domov duchodců vyhřeje biomasa

Domov duchodců ve Valašském Meziříčí na Vsetínsku v místní části Podlesí bude místo uhlí vytápět dřevní štěpka. Kraj si od investice za zhruba 27 mil. Kč slibuje nižší provozní náklady. Nová kotelná začne sloužit ještě v letošním roce.

Čtete odborný měsíčník ODPADY

Ukázkové číslo zdarma si objednejte na <http://ib.ihned.cz/predpl/a/nazk.php?idkamp=iHNed&tit=OD>

Informace o předplatném: tel. 800 11 00 22, predplatne@economia.cz

economia
OBSAH ROZHODUJE

Ve sběru elektroodpadu vede Liberecký kraj

Liberecký kraj se nejvíce přibližuje plnění směrnice Evropské unie o sběru elektroodpadu. Loni ho zde lidé odevzdali 2,74 kg na osobu. Směrnice EU ukládá Česku do roku 2008 vybrat 4 kg elektroodpadu na osobu a rok. Vyplývá to ze zprávy společností, které se sběrem elektroodpadu v Česku zabývají. Celkově tyto společnosti v roce 2006 v ČR sebraly více než 17 tisíc tun vysloužilých elektrozařízení, což je zhruba 1,67 kg na osobu a rok.

Přes hranici 2 kg se dostaly ještě Plzeňský kraj (2,57 kg) a Vysočina (2,06 kg). Naopak nejnižší výsledky zaznamenali v Ústeckém a Karlovarském kraji, odkud kolektivní systémy odvezly jen o málo víc než 1 kg vysloužilých elektrozařízení na osobu a rok.

„Tato čísla nejsou příliš příznivá, vzhledem k tomu, že v západní Evropě se běžně vybírá 10 až 15 kg na osobu a rok. Situace se však zlepšuje doslova každým dnem. Na konci letošního roku počítáme s daleko lepšími výsledky, průměr by se měl pohybovat okolo 3 kg zpětně odebraných elektrozařízení na osobu a rok,“ uvedl Jan Vrba z organizace Asekol. Snahy o zvýšení zpětného odběru elektrozařízení v Česku naráží

na dva zásadní problémy. Nejenže lidé nejsou zvyklí tento druh odpadu odevzdávat, ale oproti běžně známému recyklovatelnému odpadu se ho navíc nelze zbavit v každé ulici. Vysloužilé elektrozařízení je totiž třeba dopravit do sběrného dvora, k poslednímu prodejci nebo do opravny.

Síť sběrných míst nefunkčních elektrozařízení v České republice zahrnuje kolem 3811 lo-

kalit, z toho 850 v prodejnách nových elektrozařízení, v opravárnách a v servisech elektrospotřebičů. Další 371 sběrných míst je součástí obecních sběrných dvorů, kde na zajištění odběru spolupracují města a obce. Ve více než 2485 menších obcích jsou ne-

funkční zařízení odebírána formou mobilního sběru.

Kolektivní systém zpětného odběru elektrozařízení v České republice zajišťují tři společnosti. Firma Asekol působí v oblasti výpočetní, telekomunikační a kancelářské techniky a spotřební elektroniky. Společnost Elektrowin se zaměřuje na velké a malé elektrospotřebiče a elektrické a elektronické nástroje a firma Ekolamp zajišťuje sběr osvětlovacích zařízení.

Ekologie

Česko dostane méně povolenek, než o kolik žádalo

Česká republika dostane pro roky 2008 až 2012 téměř o 15 % méně emisních povolenek, než o kolik žádala Evropskou komisi. ČR Brusel požádala o povolenky na 102 mil. tun emisí oxidu uhličitého ročně, ale komise je ochotna souhlasit nejvýše s 86,8 mil. tun ročně, což je o 14,8 % méně, než bylo navrhováno.

„S limitem nižším než 90 mil. tun nesouhlasíme, budeme to dále řešit,“ řekl mluvčí ministerstva průmyslu a obchodu Tomáš Bartovský.

Brusel stejně jako v případě drtivé většiny ostatních členských států Česku vytýká, že žádalo o daleko více povolenek na emise CO₂, než dosud české podniky vypouštěly do ovzduší. V letech 2005 až 2007 mají české podniky k dispozici povolenky na 97 milionů tun. V roce 2005 jich využily jen na 82 milionů tun. Objem emisí CO₂ ale není jedinou výtkou vůči ČR. Komise mimo jiné požaduje, aby Praha doplnila seznam zařízení, jež produkují CO₂, a poskytla víc informací o zacházení s novými účastníky systému emisních povolenek.

Přesto není „škrť“ Evropské komise v emisním plánu tak výrazný jako v případě některých dalších států.

Komise například seškrtala polskou žádost o více než čtvrtinu až na 208,5 milionu tun. Česko tak stejně jako Polsko bude muset svůj emisní plán upravit podle požadavků EK. Po-

kud by státy nesouhlasily se stanoveným limitem, musely by se obrátit na Evropský soudní dvůr, podobně jako Slovensko. Plán bude automaticky schválen pouze v tom případě, že česká vláda plně vyhově požadavkům komise.

Škrty v emisních plánech nejsou v Bruselu ničím výjimečným. Komise zatím posoudila celkem 17 požadavků z 27, přičemž beze změn zůstaly pouze tři plány – britský, francouzský a slovenský.

„Rozhodnutí jsou nesmírně důležitá pro vytvoření nedostatku na evropském trhu s uhlíkem a ze systému obchodování s emisemi vytvářejí účinnou zbraň v boji proti změně klimatu,“ uvedl eurokomisař pro životní prostředí Stavros Dimas.

Čína předstihne USA v CO₂ již letos

Čína pravděpodobně již v letošním roce předstihne Spojené státy a stane se největším světovým emitentem skleníkových plynů, zejména oxidu uhličitého. Vyplývá to podle zprávy agentury Reuters z čínských údajů o vývoji energetiky, které analyzoval Gregg Marland z amerického Centra pro analýzu a informace o oxidu uhličitěm (CDIAC).

Dunaj je velmi ohroženou řekou

Dunaj byl zařazen mezi deset nejohroženějších řek světa. Vyplývá to ze studie, kterou zveřejnil Světový fond na ochranu přírody (WWF), jenž je největší soukromou mezinárodní ekologickou organizací. Z analýzy vypracované ke Světovému dni vody dále vyplývá, že pět z deseti nejohroženějších toků světa se nachází v Asii. K hlavním faktorům ohrožení řek patří podle expertů infrastrukturní projekty jako výstavba přehrad a úprava toků pro říční dopravu, znečištění, masivní úbytek vody, přemnožení exotických nepůvodních druhů živočichů, nadměrné zarybnění a klimatické změny, oznámil WWF ve Frankfurtu nad Mohanem. V Asii jsou zásahy člověka obzvláště ohroženy veletoky Jang-c'-ťiang, Ganga, Indus, Mekong a Salwin. V Latinské Americe to jsou La Plata a Rio Grande, v Africe Nil a v Austrálii řeka Murray společně se svým přítokem Darling. Za evropské memento „špatné říční politiky“ označila organizace Dunaj, jenž je díky svým 2800 km po Volze druhou nejdelší řekou starého kontinentu. Zhruba 80 % jeho lužních oblastí je ničeno už od počátku 19. století stavbami hrází, nenávratně poškozeno zásahy člověka je však prý také 80 % samotného toku. Podle WWF poškozuje výstavba dalších kanálů na Dunaji nejen přírodu, ale ohrožuje také zásobování milionů lidí v regionu pitnou vodou a rybami.

Kamion zpět do Německa

Kamion s německým odpadem, který 14. března odhalili celníci na Mostecku, by se měl podle ministerstva životního prostředí vrátit do Německa. Severočestští celníci při běžné silniční kontrole na Mostecku objevili v kamionu chomutovské firmy R Holding nelegální odpad z Německa. Řidič vezl 21 tun drceného komunálního odpadu, k němuž nepředložil příslušná povolení. Vozidlo bylo odstaveno v areálu skládky firmy Celio neda- leko Litvínova na Mostecku.

ÚOHS našel další chyby

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) zrušil loňský tendr litvínovské radnice na zimní úklid. Město ještě pod bývalým vedením chybovalo u přípravě i hodnocení soutěže. Bez řádného odůvodnění vyřadilo některé ze zájemců a mohlo tak ovlivnit výsledky tendru, řekl Filip Vrána z odboru vnějších vztahů ÚOHS.

Boj s globálním oteplováním přijde EU na bilion eur

Pokud chce Evropská unie splnit své ambiciózní cíle v boji proti globálnímu oteplování, musí si připravit 1,1 bilionu eur (asi 31 bilionů Kč), což představuje pro srovnání zhruba 31 ročních státních rozpočtů Česka. Vyplyvá to ze studie firmy McKinsey. EU chce do roku 2020 snížit emise oxidu uhličitého o pětinu. Studie unii varuje před bohapustým investováním do drahých nových elektráren, jež nebudou závislé na uhlí. Podle firmy McKinsey bude daleko užitečnější a méně finančně náročné začít s omezováním energetické spotřeby. EU by měla zvážit, zda se nevyplatí spíše investice do izolací. Lepší izolace budov prý může ušetřit zhruba 150 eur na každou „zredukovanou“ tunu CO₂.

Budoucnost má ale i větrná energie a úsporné žárovky. Jejich masivní nasazení by mohlo přinést snížení emisí CO₂ až o tři čtvrtiny, tedy výrazně více, než očekávají jednotlivé členské státy EU. McKinsey rovněž doporučuje, aby se větší pozornost věnovala lesnímu hospodářství, které by jen lepším řízením mohlo snížit emise zhruba o 7 miliard tun do roku 2030.

Otázkou zůstává, kdo obrovské náklady na splnění cílů Evropské unii zaplatí. Evropská komise již dala najevo, že předpokládá větší zapojení Evropské investiční banky. Šéfové banky sice počítají s tím, že velkou část nákladů budou opravdu financovat, ale rozhodně to nebude až 80 mld. eur, což jsou podle McKinsey roční náklady na boj se změnami klimatu.

EU však v boji za snížení emisí čekají ještě spory s nejrůznějšími lobby. Výhrady mají automobilové firmy a velké energetické podniky, především pak z Francie i Německa. Další obrovskou překážkou bude postoj Spojených států, Číny a Indie, bez jejichž snahy snížit emise je úsilí EU takřka zbytečné, protože unie produkuje jen malou část celosvětových emisí.

Jen Čína plánuje během příštích 25 let vybudovat 500 tepelných elektráren. Spojené státy navíc tvrdě kritizují plány Brusele, protože se obávají, že snížení emisí se negativně promítne mimo jiné do zisku aerolinií, kterých se plány rovněž týkají. Letadla patří mezi velké znečišťovatele a producenty skleníkových plynů.

Za 20 let bude na benzin jen osm aut z deseti

Za 20 let by mohli až dva z deseti českých řidičů využívat alternativní zdroje paliv. Zatím jsou to přitom jen dva z tisíce. Podíl benzinových motorů ale v následujících letech klesne, zvláště pokud cena ropy poroste podle současných odhadů odborníků, zjistila ČTK na konferenci o cenách fosilních paliv v Brně. Rozvoji alternativních paliv však zatím brání jejich špatná dostupnost a vyšší pořizovací ceny aut. Ropy postupně ubývá a podle nejčernějších scénářů bude trvat jen desítky let, než ze Země zmizí i poslední kapka. Evropská komise proto chce, aby jiné palivo než benzin používala v roce 2020 nejméně desetina řidičů. Podle analytika Jiřího Šťastného ze společnosti Colloseum záleží přesný počet právě na vývoji cen ropy. „Scénářů je řada, od optimistických po méně optimistické,“ uvedl s tím, že odhaduje podíl jiných než benzinových motorů v roce 2030 na 10 až 20 %. Zatím je to podstatně méně, v celé unii 1,4 %, v ČR jen 0,2 %. Většímu rozvoji zatím brání i ceny. Za vůz na alternativní pohon zákazníci zaplatí více než uživatele klasických benzinových vozů. Třeba auta na plyn jsou asi o desetinu dražší.

V Portugalsku je nejvýkonnější sluneční elektrárna

V jižním Portugalsku 28. března slavnostně uvedli do provozu údajně nejvýkonnější sluneční elektrárnu na světě. Zařízení za 78,5 mil. dolarů má celkový výkon 11 megawattů. Elektrárna je společným projektem amerických společností GE Energy Financial Services a PowerLight Corporation a portugalské společnosti pro obnovitelné zdroje Catavento. Elektrárna leží na 60 hektarech na úbočí svahu v Serpě, asi 200 km jihovýchodně od metropole Lisabonu. Dodávat bude elektřinu pro 8000 domácností. Ročně vyprodukuje 20 gigawatthodin energie. V porovnání s fosilními palivy ušetří za toto období emise 30 tisíc tun skleníkových plynů. „Jde o nejproduktivnější sluneční elektrárnu na světě. Vyrobí o 40 % více energie než druhá největší solární elektrárna Gut Erlasse v Německu,“ řekl agentuře AP šéf společnosti PowerLight Howard Wenger. Jižní Portugalsko je jedním z nejslunečnějších míst Evropy. Ročně zde mají přes 3300 hodin slunečního svitu. Stavba elektrárny začala v červnu 2006 a letos v lednu byl spuštěn částečný provoz.

Klaus vyzval politiky, aby nepodléhali nátlaku ekologistů

Český prezident Václav Klaus varoval před tlakem skupin, které se označují za ochránce životního prostředí, a politiky vyhlásil, aby pod jejich vlivem neopouštěli zásady svobodné společnosti. V odpovědi americkým kongresmanům, kteří ho požádali o stanoviska k problematice klimatických změn, uvedl, že je znepokojen, jak jsou ekologická témata zneužívána některými politickými nátlakovými skupinami k útoku na základní principy svobodné společnosti. „Při diskusi o podnebí nejsme svědky střetu názorů na životní prostředí, ale střetu názorů na lidskou svobodu,“ napsal Klaus.

Ostrov jen s obnovitelnou energií

Ostrůvek El Hierro, který je součástí španělských Kanárských ostrovů, se stane prvním na světě, kde bude elektřina plně zajištěna z obnovitelných zdrojů. Koncem roku 2009 či počátkem roku 2010 tu bude uveden do provozu systém kombinující větrnou a vodní energii. Oznámila to španělská vláda.

Systém na ostrůvku o rozloze 278 km² s 10 500 obyvateli bude zahrnovat vodní elektrárnu se dvěma rezervoáry, soustavu větrných elektráren a čerpací systém. Největší část energie, kterou vyrobí větrné elektrárny, bude sloužit k pohonu čerpadel zajišťujících zásobování rezervoárů vodou. Přebytek větrné energie bude sloužit k provozu dvou závodů na odsolování mořské vody. Pro případy nouze, kdyby chyběla voda nebo nebyl vítr, zůstane na ostrůvku v rezervě dosud fungující konvenční centrála spalující dieselové palivo. Ta nyní znečišťuje životní prostředí 18 700 tunami CO₂ ročně. Do systému budou vloženy investice o celkové hodnotě 54,3 mil. eur (1,5 mld. Kč).

Nová solární elektrárna

V Dubňanech na Hodonínsku vyroste letos sluneční elektrárna s výkonem 600 kilowattů. Do sítě tak bude dodávat stejně jako největší solární park v Bušanovicích na Prachaticku. Panely vyrobí elektřinu pro několik desítek domácností, řekl Petr Bína z firmy Suneta.

V Prostějově bude 2. sběrný dvůr

Prostějov hodlá vybudovat nový sběrný dvůr, protože ten současný v lokalitě U Svaté Anny již kapacitně nestačí. Druhý sběrný dvůr by se měl nacházet u hlavního vlakového nádraží a náklady na jeho vybudování dosáhnou podle hrubého odhadu 4 až 6 mil. Kč. Město požádá o dotaci ministerstvo životního prostředí i Olomoucký kraj.